

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 596/2023-38

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Dudíťa (sudca spravodajca) a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného URBAN GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátskou kanceláriou, Havlíčkova 16, Bratislava, IČO 47 244 895, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Ondrej Urban, MBA, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 9 Cdo 172/2021 z 24. mája 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 9. augusta 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 9 Cdo 172/2021 z 24. mája 2023 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Sťažovateľ navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť, vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a žiada priznať finančné zadosťučinenie v sume 2 000 eur.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ vystupoval v konaní vedenom na Okresnom súde Košice II (ďalej len „okresný súd“) ako žalobca proti žalovanej obchodnej spoločnosti o určenie neplatnosti výpovede a náhradu mzdy. Sťažovateľ u žalovanej pracoval na základe pracovnej zmluvy dojednanej na dobu neurčitú na pracovnej pozícii frézar (ďalej len „pracovný pomer“). Sťažovateľ v určené pracovné dni do práce nenastúpil, čo žalovaná hodnotila ako neospravedlňenú absenciu v práci a sťažovateľovi po zaslaní viacerých výziev na dostavenie sa do miesta výkonu práce adresovala výpoveď z pracovného pomeru podľa § 63 ods. 1 písm. e) zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákonník práce“), výpoveď bola sťažovateľovi doručená 24. januára 2011. Rozsudkom okresného

súdu č. k. 28 C 85/2011-422 zo 4. marca 2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 6 Co 190/2013-449 z 21. januára 2014 bolo určené, že skončenie pracovného pomeru založeného medzi sťažovateľom a žalovanou je neplatné a pracovný pomer u žalovanej trvá. Sťažovateľ si proti žalovanej uplatnil aj nárok na náhradu mzdy za obdobie jeho absencie v práci v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Cpr 2/2013. Okresný súd rozsudkom č. k. 17 Cpr 2/2013-374 z 18. marca 2019 žalobu zamietol.

3. Absenciu v práci sťažovateľ dôvodil svojím zdravotným stavom, podľa okresného súdu sťažovateľ žalovanej nepreukázal, že vzhľadom na svoj zdravotný stav dlhodobo stratil spôsobilosť vykonávať doterajšiu prácu, resp. že je uznaný za nespôsobilého na nočnú prácu. Sťažovateľ žalovanej predložil lekársku správu (nález), ktorá nespĺňala náležitosti lekárskeho posudku na pracovnoprávne účely. Na účely jednotného postupu lekárov pri vykonávaní lekárskeho preventívneho prehliadok a pri posudzovaní zdravotnej spôsobilosti Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky vydalo odborné usmernenie č. 10525/2010-OL z 22. februára 2010 s prílohou vzorového posudku o zdravotnej spôsobilosti zamestnanca. Záver posudku zahŕňal možnosti: 1. spôsobilý na výkon konkrétnej činnosti, 2. spôsobilý na výkon konkrétnej činnosti s obmedzením (napr. skrátenie expozície, zakázanie určitých pracovných postupov...), 3. nespôsobilý na výkon konkrétnej činnosti. Lekárska správa (nález) predložená sťažovateľom obsahovala potvrdenie o ambulantnej liečbe pre bolesti chrbta s odporúčaním liečby, sťažovateľ bol v relatívne dobrom stave a práceschopný. Ošetrojúci lekár odporučil nepreťažovať chrbticu, nedvíhať bremená, meniť pracovné polohy (státie/sedenie), vyhýbať sa vlhkému prostrediu, chladu, vyhýbať sa jednostrannému preťažovaniu, pričom tento záver nebol dostatočne konkrétny pre posúdenie zdravotnej spôsobilosti na pracovnoprávne účely. Na základe tejto správy žalovanej nevznikla povinnosť preradiť sťažovateľa na inú prácu. Sťažovateľ na odporúčenie žalovanej absolvoval vyšetrenie u lekára pracovnej služby, na základe toho bol vypracovaný lekársky posudok pre pracovnoprávne účely, kde lekár posudzoval spôsobilosť sťažovateľa vykonávať prácu ako obsluha tryskáča u žalovanej s konkrétnym obmedzením: nie v noci. Žalovaná ponúkla sťažovateľovi preradenie na prácu obsluhy tryskáča, s čím sťažovateľ nesúhlasil, preto podľa okresného súdu bol sťažovateľ povinný naďalej vykonávať prácu podľa pracovnej zmluvy, pričom z platnej pracovnej zmluvy nevyplývala dohoda o 3-zmennej prevádzke, nešlo teda o prekážku v práci na strane zamestnávateľa, preto mu nebola priznaná náhrada mzdy. Ak sťažovateľ do práce nenastúpil, urobil tak na základe vlastného rozhodnutia, ktoré pravdepodobne vyplynulo z nesprávneho vyhodnotenia lekárskej správy ako lekárskeho posudku na pracovnoprávne účely. Na druhej strane zamestnávateľ mal snahu umožniť sťažovateľovi prácu v inej pracovnej pozícii. S ponúknutou prácou obsluhy tryskáča sťažovateľ nesúhlasil, do práce viac nenastúpil, a tak nedal svojmu zamestnávateľovi ani možnosť vzniknutú situáciu riešiť hľadaním iného pracovného miesta.

4. Sťažovateľ v konaní namietal, že záver o tom, že jeho absencia nebola neospravedlnenou, vyplynul už z rozsudku okresného súdu o určení neplatnosti výpovede. K tomu okresný súd uviedol, že dôvodom určenia neplatnosti výpovede bolo nesplnenie podmienky, že v zmysle § 144 ods. 7 Zákonníka práce v znení účinnom do 30. apríla 2011 môže zamestnávateľ urobiť rozhodnutie o tom, že zamestnanec neospravedlnene zameškal prácu, len po dohode s odborovým orgánom, ktorá v tomto prípade absentovala. Pred uplatnením výpovede 24. januára 2011 odborový orgán nezaujal k spôsobu posúdenia neprítomnosti sťažovateľa ako neospravedlnenej súhlasné stanovisko, teda nedošlo k dohode medzi žalovanou a odborovým orgánom, čo sa týka kvalifikácie

neprítomnosti sťažovateľa v práci ako neospravedlnenej, a preto neprítomnosť sťažovateľa v práci nebola porušením pracovnej disciplíny a žalovanou uplatnený dôvod podľa § 63 ods. 1 písm. e) Zákonníka práce v danom prípade naplnený nebol. Uvedený záver nič nemení na tom, že sťažovateľ do práce nenastúpil bez ospravedlniteľného dôvodu, teda neexistovala v tom čase prekážka na strane zamestnávateľa, rozsudok okresného súdu č. k. 28 C 85/2011-422 zo 4. marca 2013 tak bez ďalšieho nezaložil nárok sťažovateľa na náhradu mzdy tak, ako bol uplatňovaný v predmetnom konaní vedenom pod sp. zn. 17 Cpr 2/2013. Aj keď bolo právoplatne rozhodnuté, že skončenie pracovného pomeru sťažovateľa je neplatné a že jeho neprítomnosť v práci nie je porušením pracovnej disciplíny, neznamená to, že za toto obdobie mu vznikol nárok na náhradu mzdy pre prekážky v práci na strane zamestnávateľa. Pre takýto záver by museli byť splnené aj ďalšie podmienky tak, ako to stanovuje § 142 ods. 3 Zákonníka práce v spojení s § 55 ods. 2 Zákonníka práce, tieto zákonné podmienky v konaní preukázané neboli.

5. Okresný súd priznal žalovanej nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu, pričom sa zaoberal aj možnosťou aplikácie § 257 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“). Sťažovateľ bol v konaní oslobodený od platenia súdnych poplatkov a zároveň sa nachádzal v hmotnej núdzi. V priebehu konania vyplatila žalovaná sťažovateľovi z titulu náhrady mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru sumu 13 654,46 eur, úroky z omeškania vo výške 3 036,93 eur a tiež sumu 3 413,65 eur na základe dohody o skončení pracovného pomeru. Finančná situácia sťažovateľa sa tak vyplatením celkovej sumy 20 105,04 eur výrazne zlepšila, preto neboli splnené podmienky na aplikáciu § 257 CSP.

6. Na odvolanie sťažovateľa krajský súd rozsudkom č. k. 9 CoPr 9/2019 zo 4. marca 2020 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. Vyjadril súhlas s nepreukázaním okolností, ktoré by bolo možné označiť ako prekážku v práci na strane zamestnávateľa, rovnako súhlasil s posúdením, že lekárska správa – nález predložený sťažovateľom nemá náležitosti lekárskeho posudku na pracovné účely a nevyplýva z nej záver o zdravotnej nespôsobilosti sťažovateľa vykonávať dohodnutú prácu. Z následnej lekárskej správy vyhotovenej na pracovnoprávne účely vyplynula spôsobilosť sťažovateľa na výkon inej práce, ktorú ale vykonávať odmietol. Odvolací súd súhlasil aj s posúdením, že otázka inej prekážky na strane žalovanej ako zamestnávateľa v zmysle § 142 ods. 3 Zákonníka práce nebola predmetom konania vedeného pod sp. zn. 28 C 85/2011 o neplatnosť skončenia pracovného pomeru medzi stranami sporu. Táto otázka nebola riešená ako predbežná (prejudiciálna), keďže predmetom tohto konania bola otázka existencie dôvodu výpovede v zmysle § 63 ods. 1 písm. e) Zákonníka práce. Ani podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade neboli dané dôvody na aplikáciu § 257 CSP na daný prípad.

7. Sťažovateľ napadol rozsudok odvolacieho súdu dovolaním, ktorého prípustnosť odvodil od § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP.

8. Prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP bola založená na námietke nesprávneho posúdenia veci, ktoré malo spočívať v nerešpektovaní záverov rozsudku vydaného v konaní o určenie neplatnosti výpovede, ktorý podľa sťažovateľa obsahoval posúdenie, že u sťažovateľa nešlo o neospravedlniteľnú neprítomnosť v práci, a teda nešlo o porušenie pracovnej disciplíny, ktoré odvolací súd nerešpektoval.

9. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil

od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v tom, že za inú prekážku v práci na strane zamestnávateľa treba považovať nepridelenie práce mimo trojzmennej prevádzky, ak sťažovateľ nebol schopný práce v noci. Odklon sťažovateľ vysvetľoval odkazom na rozhodnutie dovolacieho súdu vo veci sp. zn. 1 MCdo 13/2009 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Českej republiky vo veciach sp. zn. 21 Cdo 90/2001, 2 Cdo 1/1997. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP uviedol, že závery lekárskeho posudku z 30. novembra 2010 sa mali v časti odporúčania nevykonávať prácu v noci vzťahovať na novo ponúknutú pozíciu „*obsluha tryskáča*“, ale i na pôvodnú pracovnú pozíciu „*frézar*“.

10. Najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol sťažovateľom podané dovolanie a úspešnej žalovanej priznal nárok na náhradu trov dovolacieho konania v zmysle § 453 ods. 1 CSP.

11. K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP uviedol, že prípadné nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti s poukazom na judikát R 24/2017 a tiež viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu vo veciach sp. zn. 1 Cdo 202/2017, 2 Cdo 101/2017, 3 Cdo 94/2017, 4 Cdo 47/2017, 5 Cdo 145/2016, 7 Cdo 113/2017, 8 Cdo 76/2018, 9 Cdo 86/2020. K námietke o nerešpektovaní záverov rozsudku okresného súdu v konaní o určenie neplatnosti výpovede uviedol, že rozhodnou pre posúdenie prekážok v práci na strane zamestnávateľa bolo (ne)preukázanie zdravotného stavu sťažovateľa a jeho (ne)spôsobilosti pracovať v noci, teda či zamestnávateľ zamestnanca mal povinnosť preradiť na inú prácu. Rozhodnutia, ktorými súdy určili neplatnosť výpovede z pracovného pomeru, boli založené na tom, že sa zamestnávateľ nedohodol s odborovým orgánom na neospravedliteľnom zmeškaní práce zamestnancom (§ 144 ods. 7 Zákonníka práce účinného do 30. apríla 2011), preto v ním neriešenej otázke (ne)ospravedliteľnej zamestnancovej neprítomnosti na pracovisku (resp. porušenia pracovnej disciplíny) nemohli z objektívneho hľadiska zakladať (hmotnoprávnu) prejudicialitu pre tento spor. Odvolací súd sa zrozumiteľne a dostatočne vysporiadal aj s touto námietkou sťažovateľa, a to v bode 40 rozhodnutia dovolacieho súdu. Najvyšší súd rovnako neidentifikoval, že by rozsudok dovolacieho súdu bol nedostatočne odôvodnený, resp. arbitrárny, oba súdy nižších stupňov sa vysporiadali s podstatnými argumentmi sťažovateľa, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Sťažovateľom podané dovolanie bolo preto v tejto časti odmietnuté ako neprípustné podľa § 447 písm. c) CSP.

12. K namietanému dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP dovolací súd uviedol, že dovolateľ nešpecifikoval konkrétnymi judikátmi, stanoviskami či rozhodnutiami ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, od ktorej sa mal podľa jeho názoru odvolací súd pri svojom rozhodovaní odkloniť. Rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Českej republiky nemožno považovať za ustálenú rozhodovaciu prax dovolacieho súdu, rozhodnutie dovolacieho súdu vo veci sp. zn. 1MCdo/13/2009 dovolateľom formulovanú otázku ani neriešilo, ale konštatovalo, že nemožno považovať za porušenie pracovnej disciplíny, ak sa zamestnanec, ktorému zamestnávateľ neprideloval prácu podľa pracovnej zmluvy, nedostavil do zamestnania a po dobu trvania tejto prekážky v práci na strane zamestnávateľa sa na pracovisku nezdržoval. Ďalej podľa dovolacieho súdu v sťažovateľovej veci bolo rozhodným, že tento nepreukázal, že by ako zamestnanec predložil žalovanej ako zamestnávateľovi relevantný dôkaz, ktorým by bol kvalifikovaný lekársky posudok preukazujúci, že dlhodobo stratil spôsobilosť vykonávať doterajšiu prácu frézara alebo stratil schopnosť vykonávať túto prácu v noci. Ani kladné zodpovedanie sťažovateľom formulovanej právnej otázky (za inú prekážku v práci na strane zamestnávateľa treba považovať pridelenie práce

vykonávanej zamestnancom aj v noci) nesmeruje k spochybneniu záveru o neunesení dôkazného bremena sťažovateľom, preto ju nemožno považovať ani za takú, ktorej riešenie by mohlo dovolateľovi privodiť priaznivejšie rozhodnutie.

13. K prípustnosti dovolania odvodeného od § 421 ods. 1 písm. b) CSP sťažovateľ sformuloval právnu otázku, či lekárske posudok vydaný ku konkrétnej pracovnej pozícii (činnosti „*obsluha tryskáča*“) o nespôsobilosti zamestnanca na nočnú prácu možno vzťahovať aj na inú (podobnú) pracovnú pozíciu („*frézar*“). Podľa dovolacieho súdu táto otázka je otázkou odbornou, ktorej posúdenie v zmysle § 55 ods. 2 písm. e) Zákonníka práce vyplýva zo záverov lekárskeho posudku. Keďže nejde o otázku právnu, ale o otázku skutkovú, ktorú môže zodpovedať len znalec, nie súd, jej polozenie nebolo možné považovať za prípustné vymedzenie uplatneného dovolacieho dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 421 CSP. Ak súd zamietne žalobu z dôvodu neunesenia dôkazného bremena (povinnosť tvrdiť a povinnosť preukazovať tvrdenia a skutočnosti), možno úspešne napadnúť také rozhodnutie dovolaním len v zmysle § 420 písm. f) CSP, lebo ide o riešenie skutkovej otázky (*questio facti*) vychádzajúcej z hodnotenia dôkazov súdom, jej polozenie a riešenie nemožno považovať za prípustné vymedzenie uplatneného dovolacieho dôvodu pre nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP; to však neplatí, ak ide o otázku nesprávneho posúdenia prenesenia dôkazného bremena, resp. o otázku komu svedčí dôkazná povinnosť. Dovolanie podané pre nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. a) a b) CSP dovolací súd odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, v ktorom dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

II.

Argumentácia sťažovateľa

14. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu podľa sťažovateľa zasahuje do jeho základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, pretože svojvoľne a arbitrárne posúdilo prípustnosť dovolania, a to z týchto dôvodov:

a) V konaní o určenie neplatnosti výpovede bolo medzi stranami sporu s konečnou platnosťou vyriešené, že sťažovateľova absencia v predmetnom období nie je neospravedlnenou absenciou a nie je porušením pracovnoprávnej disciplíny, konajúce súdy tu vytvorili stav právnej neistoty, keď za totožného skutkového stavu dali na tú istú právnu otázku odlišnú odpoveď (a to bez toho, aby túto odlišnosť v názore riadne a adekvátne odôvodnili).

b) Dovolací súd sa odmietol zaoberať rozpormi vo vykonanom dokazovaní, čo odôvodnil už prekonaným názorom, že v dovolacom konaní už nie je možné účinne namietať nedostatočné zistenie skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého z dôkazov. Sťažovateľ v konkrétnostiach poukazuje na vyhodnotenie lekárskej správy vyhotovenej na pracovnoprávne účely pre posúdenie zdravotnej spôsobilosti na výkon služby tryskáča, z ktorej podľa jeho názoru vyplynulo, že sťažovateľ nebol spôsobilý na výkon svojej doterajšej práce frézara, resp. zamestnávateľ mal skúmať osobitne spôsobilosť na výkon práce v noci, konajúce súdy sa porušením pravidiel bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vôbec nezaoberali, ale dospeli k svojvoľnému a nepodloženému záveru o tom, že sťažovateľ mal pokračovať vo výkone svojej práce v zmysle pracovnej zmluvy, rozhodnutím najvyššieho súdu došlo aj k porušeniu princípu *iura novit curia*, pretože najvyšší súd nevyložil § 55 ods. 2 Zákonníka

práce ústavno-konformným spôsobom, sťažovateľ v konaní predložil lekársky posudok, v zmysle ktorého nebol spôsobilý na nočnú prácu, bolo preto povinnosťou zamestnávateľa preradiť ho na inú vhodnú prácu.

c) Konajúce súdy opomenuli, že spor sťažovateľa je pracovnoprávnym sporom v zmysle § 316 až § 323 CSP, kde sa uplatňuje vyšetrovací princíp, okresný súd mal v tejto súvislosti sám zisťovať, či sťažovateľ bol spôsobilý na výkon práce v zmysle pracovnej zmluvy.

d) Konajúce súdy bez náležitého zdôvodnenia odmietli vykonať sťažovateľom navrhované dôkazy, výsluch lekára pracovnej zdravotnej služby a ďalšej osoby, čo najvyšší súd nekvalifikoval ako porušenie práva na spravodlivý proces.

e) Dovolanie podané pre nesprávne právne posúdenie bolo podľa sťažovateľa riadne zdôvodnené, poukaz na príslušnú judikatúru bol relevantný a zakladal dôvod prípustnosti dovolania, vo vzťahu k druhej dovolacej otázke ju najvyšší súd nesprávne označil za otázku skutkovú, pričom išlo jednoznačne o otázku právnú, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Sťažovateľ žiadal všeobecným spôsobom zodpovedať, či nespôsobilosť zamestnanca na nočnú prácu na podklade riadneho lekárskeho posudku znamená nespôsobilosť tohto zamestnanca vykonávať aj akúkoľvek inú nočnú prácu, a to bez ohľadu na konkrétne pracovné činnosti či konkrétne pracovné zaradenie.

f) Sťažovateľ napáda aj výrok o trovách dovolacieho konania, podľa jeho názoru tu existovali dôvody hodné osobitného zreteľa, ktorými argumentoval vo vzťahu k návrhu na odklad vykonateľnosti rozsudku odvolacieho súdu, ktoré by odôvodňovali postup podľa § 257 CSP, t. j. súd by nepriznal náhradu trov konania. Sťažovateľ vystupoval v pracovnoprávnom spore v postavení zamestnanca ako slabšej strany, je predčasným dôchodcom, má nepriaznivý zdravotný stav, z dôvodu súčasnej ekonomickej situácie sa nachádza v stave existenčnej núdze. Na druhej strane žalovaná je obchodnou spoločnosťou s nadštandardnými výnosmi. Od sťažovateľa tak nemožno spravodlivo požadovať, aby žalovanej uhradil plnú náhradu trov konania. Všeobecné súdy (t. j. okresný súd, krajský súd a ani dovolací súd) sa vôbec nepozastavili nad existenciou dôvodov hodných osobitného zreteľa, ako ani nad postojom sťažovateľa k sporu a bez zreteľa na § 257 CSP zaviazali sťažovateľa na plnú náhradu trov konania podľa zásady úspechu vo veci.

g) Vzhľadom na intenzitu porušenia, ako aj prežitý stres sťažovateľ žiada priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 2 000 eur.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

15. Podstatou podanej ústavnej sťažnosti je sťažovateľom tvrdené porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, čl. 6 ods. 1 dohovoru) napadnutým uznesením najvyššieho súdu, ktorým podľa sťažovateľa bolo svojvoľným a nepreskúmateľným spôsobom odmietnuté jeho dovolanie, najvyšší súd neidentifikoval existenciu väd zmätočnosti v rozsudku odvolacieho súdu, ktoré mali spočívať v nerešpektovaní právne záväzného názoru okresného súdu vysloveného v predošlom konaní o určenie neplatnosti výpovede, v rozporoch vo vykonanom dokazovaní, pričom tieto rozpory mali súdy *ex offio* odstrániť v zmysle vyšetrovacej zásady uplatňovanej v pracovnoprávných sporoch, v nedostatočnom vysporiadaní sa s návrhmi sťažovateľa na vykonanie dokazovania, ktoré boli bez náležitého odôvodnenia odmietnuté. Rovnako najvyšší

súd ústavne neudržateľným spôsobom posúdil dovolanie pre nesprávne právne posúdenie, sťažovateľ formuloval dve právne otázky, pričom pri prvej z nich bol odklon od ustálenej praxe dovolacieho súdu riadne zdôvodnený, pri druhej dovolacej otázke bolo zjavné, že ide o otázku právnú, a nie, ako najvyšší súd konštatoval, o otázku skutkovú. Sťažovateľ napáda aj rozhodnutie o trovách dovolacieho konania, resp. o trovách konania ako celku, ktoré nezohľadnilo špecifické okolnosti na jeho strane, ktoré by odôvodňovali nepriznať nárok na náhradu trov konania žiadnej zo strán sporu.

16. Ústavný súd poukazuje na svoju stabilnú judikatúru, v zmysle ktorej otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu (napr. IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012, II. ÚS 98/2017). Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je vnímaná ústavným súdom primárne ako otázka interpretácie (obyčajného) zákona a v tomto smere sa najvyššiemu súdu ponecháva značná autonómia s tým, že vyriešenie tejto otázky samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení práva sťažovateľa (napr. II. ÚS 324/2010, II. ÚS 410/2016), samozrejme, za predpokladu, že ide o riešenie ústavne udržateľné.

17. K námietke sťažovateľa o nerešpektovaní právne záväzného názoru okresného súdu vysloveného v konaní o určenie neplatnosti výpovede najvyšší súd poukázal na záver odvolacieho súdu, že v konaní o neplatnosť výpovede nebola riešená otázka, či na strane zamestnávateľa existovali okolnosti, ktoré by bolo možné označiť za prekážku v práci na jeho strane, z čoho by vyplývala povinnosť poskytnúť sťažovateľovi náhradu mzdy, ale predmetom konania bolo posúdenie platnosti výpovede v zmysle splnenia zákonných podmienok na platné ukončenie pracovnoprávneho pomeru. Neplatnosť výpovede spočívala v tom, že odborový orgán nezaujal k posúdeniu neprítomnosti sťažovateľa ako neospravedlnenej súhlasné stanovisko, teda nedošlo k dohode medzi žalovanou a odborovým orgánom, čo sa týka kvalifikácie neprítomnosti sťažovateľa v práci ako neospravedlnenej. Dovolací súd a rovnako aj súdy nižších stupňov sa touto námietkou sťažovateľa zaoberali, pričom jej neprisúdili relevanciu z dôvodov, ktoré sú zákonné, logické a ústavne udržateľné.

18. Sťažovateľ ďalej namietal nerešpektovanie vyšetrovacej zásady a spôsob odmietnutia jeho návrhov na vykonanie dokazovania. K uvedenému ústavný súd uvádza, že tieto námietky neboli v podanom dovolaní vôbec formulované, sťažovateľ prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP odvíjal od nerešpektovania záverov rozsudku súdu v konaní o určenie neplatnosti výpovede, spochybnil súdmi ustálený skutkový stav a spôsob hodnotenia jednotlivých dôkazov. Dovolací súd sa tak k uvedenému nemal dôvod vyjadrovať a použitie tejto argumentácie až v ústavnej sťažnosti značí jej neprípustnosť, navyše sťažovateľ ani neargumentuje, z akého dôvodu tieto námietky neformuloval už v podanom dovolaní. V napadnutom uznesení je konštatované, že rozsudok odvolacieho súdu nie je nedostatočne odôvodnený, odpovedá na zásadné argumenty strán sporu, označuje vykonané dôkazy a z nich vyvedený skutkový stav veci, na ktorý aplikuje príslušné zákonné normy, teda najvyšší súd nezistil existenciu vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP, preto možno ustáliť, že najvyšší súd sa zaoberal touto časťou dovolania podaného sťažovateľom a v súlade s garanciami práva na spravodlivý proces zodpovedal námietky sťažovateľa.

19. K druhej časti napadnutého uznesenia venujúcej sa nesprávne právne posúdeniu sťažovateľ trvá na riadnom formulovaní právnych otázok, od ktorých vyriešenia záviselo

rozhodnutie odvolacieho súdu a boli odvolacím súdom nesprávne právne posúdené. Prvou otázkou sťažovateľ smeroval k preukázaniu existencie prekážky v práci na strane zamestnávateľa, pretože v zmysle predloženého lekárskeho posúdenia sťažovateľ nebol schopný práce v noci a žalovaná mu neposkytla adekvátnu prácu, sťažovateľ tak nebol povinný dostaviť sa na pracovisko, pretože žalovaná mu nepridela prácu zodpovedajúcu jeho zdravotným obmedzeniam. Najvyšší súd konštatoval, že táto otázka nebola vymedzená poukazom na relevantnú prax dovolacieho súdu, pričom dodal, že ani jej prípadné kladné zodpovedanie by nesmerovalo k spochybneniu záveru o neunesení dôkazného bremena sťažovateľom, a preto ju nemožno považovať ani za takú, ktorej riešenie by mohlo dovolateľovi privodiť priaznivejšie rozhodnutie. Ústavný súd musí vysloviť súhlas s hodnotením najvyššieho súdu, pretože z pohľadu ústavného súdu neúspech sťažovateľa spočíval v nepreukázaní jeho zdravotnej nespôsobilosti, pričom žalovaná sťažovateľovi ponúkla inú prácu, na ktorej výkon mal mať aj pracovným lekárom potvrdenú spôsobilosť, ale ktorú sťažovateľ odmietol, čím sťažovateľ nepreukázal vznik prekážky v práci na strane žalovanej.

20. Druhá dovolacia otázka, ktorá ešte v praxi dovolacieho súdu nebola riešená, bola založená na posúdení lekárskeho posudku na pracovnoprávne účely vyhotoveného pre konkrétne podmienky výkonu práce (obsluha tryskáča) u žalovanej, sťažovateľ namietal, že tieto závery sú aplikovateľné aj vo vzťahu k výkonu jeho pôvodnej práce (frézar), a to v časti konštatovania jeho nespôsobilosti na výkon nočnej práce. Dovolací súd konštatoval, že táto otázka nie právnou otázkou, jej vyriešenie závisí od konkrétnych skutkových okolností, navyše ide o otázku odbornú, na ktorej zodpovedanie je príslušný znalec. S týmto záverom vyslovuje súhlas aj ústavný súd, takto formulovaná otázka sa týka zisťovania skutkového stavu veci, resp. spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov, konkrétne vyhotoveného lekárskeho posudku, jeho obsahu a dôsledkov.

21. V závere najvyšší súd vyslovil, že ak neúspech v spore spočíva v neunesení dôkazného bremena, právne posúdenie veci môže byť relevantné iba v otázke správnosti posúdenia prenesenia dôkazného bremena, resp. otázky komu svedčí dôkazná povinnosť, s čím sa ústavný súd plne stotožňuje a uvedený záver dáva sťažovateľovi dostatočnú odpoveď na otázku, prečo jeho dovolanie pre nesprávne právne posúdenie nebolo meritórne posúdené.

22. K námietke smerujúcej k trovám konania ústavný súd uvádza, že v podanom dovolaní sťažovateľ žiadal o odklad vykonateľnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu z dôvodu svojej nepriaznivej ekonomickej situácie, ale výslovne nenapádal výrok o trovách konania pred súdom prvej inštancie, ako ani pred odvolacím súdom, čo zakladá neprípustnosť rozporovania výroku o nároku na náhradu trov základného konania, pretože podanie dovolania pre existenciu vady zmätočnosti (nedostatočné vysporiadanie sa s okolnosťami na strane sťažovateľa) je prípustné aj proti výroku o nároku na náhradu trov konania (I. ÚS 275/2018, 1 VOdbdo 2/2021). Okrem toho z rozsudku odvolacieho súdu vyplynulo, že súdy sa zaoberali možnosťou aplikácie § 257 CSP, pričom s poukazom na žalovanou vyplatené finančné prostriedky (20 105,04 eur) v súvislosti s ostatnými nárokmi spojenými s neplatným ukončením pracovného pomeru u sťažovateľa nevideli dôvod na postup podľa § 257 CSP. K trovám dovolacieho konania ústavný súd uvádza, že pri rozhodovaní dovolací súd vychádzal z platnej právnej úpravy, pričom, prihliadnuc aj na závery súdov nižších inštancií týkajúcich sa možnosti aplikácie § 257 CSP, s ktorými sťažovateľ ani nepolemizuje, ústavný súd neidentifikoval dôvody, pre ktoré by mal zasahovať do výroku o náhrade trov dovolacieho konania.

23. Ústavný súd tak dospel pri predbežnom prerokovaní k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom označených základných práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o ich porušení. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

24. Sťažovateľom označený čl. 47 charty normuje základné právo na spravodlivý proces, no aplikovateľnosť charty je podmienená aplikáciou práva Európskej únie (porov. III. ÚS 141/2011, IV. ÚS 398/2013). Vzhľadom na to, že argumentácia sťažovateľa neindikovala porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd pokladal za bezpredmetné skúmať, či by sa na prejednávany prípad aplikoval aj čl. 47 charty, navyše v situácii, keď sťažovateľ sám nepredostrel prienik svojho prejednávaneho prípadu s právom Európskej únie, preto aj v tejto časti možno konštatovať zjavnú neopodstatnenosť podanej ústavnej sťažnosti.

25. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok už pri jej predbežnom prerokovaní, rozhodovanie o ďalších jeho návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. novembra 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu